DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

No. 59. **Vrijdag 7 December.** **1855.**

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten ; **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. **ƒ 4.50**; franco per post **ƒ 5.50**.
Advertentiën van 1—6 regels **ƒ1**. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van **ƒ1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

„Een oorlogschip vervreemd, cadeau gedaan aan den Keizer van Japan!” dit was de groote grief, die, behalve tegen het stelsel des Ministers van Marine, tegen zijne begrooting werd ingebragt. *De Soemhing* domineerde bijkans de beraadslagingen en dreigden, zoo het scheen, die begrooting te doen schipbreuk lijden.

Was die grief gegrond, juist gezien? Wij gelooven het niet.

Over den vorm moge verschil van gevoelen bestaan, de aanbeveling om met zulke geschenken niet kwistig te zijn, was wel overbodig, daar de Regering toch zeker niet dan na rijpen rade en om goede redenen, tot eenen zoo buitengewonen afstand is overgegaan, waarvan men bij ons schaars één voorbeeld zal vinden.

Doch, wat men over den vorm ook gezegd hebbe, er is niets afdoende bijgebragt, wat den grond der zaak aangaat, en daar komt het toch wel in het eerst op aan, daar het in Staatsaangelegenheden toch zeer betwistbaar is *que la forme emporte le fond*. Neen, zeer juist heeft de heer GROEN VAN PRINSTERER opgemerkt, dat er voor het O. I. beheer zekere vrijheid en latitude moet bestaan om aan de Oostersche Vorsten geschenken te doen, als dit voor de dienst der koloniën of het belang des lands wenschelijk is.

Wat is hier gebeurd? Het was bekend, dat andere regeringen zeer ruime blijken van welwillendheid aan den Keizer van Japan gaven, en nu meende de Regering niet achterlijk te moeten zijn in het betoonen van zoodanige welwillendheid, opdat onze betrekkingen met bedoeld land op eenen goeden voet zouden blijven, ja welligt verbeteren. De Japansche Regering had aanzoek gedaan, om in het bezit van eenige schepen te komen, en *de Soemhing*, die de Japansche wateren had bezocht, was aldaar met zoo veel bijval ontvangen, dat men wel geen aangenamer geschenk kon doen dan van dat schip. Wij erkennen het, het was een beteekenend geschenk; maar dat moest het zijn, wilde het indruk maken, doel treffen, en dat inzonderheid bij een volk van het karakter als het Japansche, bovenal gesteld op onbekrompen hoffelijkheid. De Regering wikte en woog wat hier het zwaarste was, òf het welgeziene aanzoek van het opperhoofd te Decima af te slaan tot den afstand van het bedoelde schip, òf het in te willigen, met de gunstige gevolgen van dien, dadelijk de bevordering van de nijverheid door de bestelling van twee korvetten, en velerlei zaken met den scheepsbouw in verband staande; en, voor de toekomst, juist als de zaak niet bekrompen behandeld werd, aanwakkering van een handel, die ons anders te ligt zou kunnen ontsnappen.

Als men die hooggaande klagten bij sommige Vertegenwoordigers over het afstaan van een schip aan den Keizer van Japan nagaat, en als men let op de zoogenaamde aardigheden, die door enkelen daarbij te berde gebragt zijn, zoo komt men er onwillekeurig toe de handelwijs van een Nederlander uit de 17de eeuw daarmeê te vergelijken, die, door geheel op eigen verantwoordelijkheid, eene daad van soortgelijken aard te verrigten, juist den grondslag legde van den Nederlandschen handel op Japan, die zoo groote voordeelen heeft opgeleverd, en nog grootere, duurzamer had kunnen aanbieden, indien er geen „onweetendheid van Compagnie's bedienden”, waren in het spel gekomen, zoo als de Vaderlandsche schrijver opmerkt, van wien wij de volgende herinneringen, thans niet ten onpasse, vermeenen te moeten ontleenen:

„Jaques Specx, — zegt de dichter van *de Geuzen*, in zijne merkwaardige historische aanteekeningen, — in 't jaar 1611, na Japan met twee scheepen gezonden, lag den eersten grond tot die eertijds, zo rijke tak van Compagnie's-Handel. Ongoschio, die reeds 't opper-gebied inderdaad bezat, hoewel Fide-Jorie nog leefde, liet hem niet alleen tot zijn gehoor koomen, maar sprak lang door tolken met hem, welke laatste gunst hij aan geene vreemde gezanten gewoon was toe te staan. Specx was een Edelman van zeer goeden huize en had eene voortreffelijke opvoeding gehad, hetgeen hem bijzonder wel kwam in Japan, want die hovaardige Natie maakt heel groot werk van de geboorte.

Men had de onvoorzigtigheid gehad van die twee schepen met eene zeer geringe Carga, na zulk een rijk land te zenden, en de Portugeesen en Castiliaanen namen hieruit gelegenheid van aan de Japanders te doen aanmerken de verachtelijke armoede der Hollanders, maar Specx wist dat er voor een Koopman omstandigheden zijn, dat men eene kleine tegenwoordige schade moet wagen, om eene toekomende verzekerde winst te doen: Hij nam dan zijne partij, en in plaats van Koopman, verklaarde hij zich Ambassadeur. en vertrok naar Suranga, alwaar Ongoschio zijn hof hield Al het beste uit de Carga meede genomen hebbende, besteede hij in geschenken zoo voor Ongoschio en sijne Hovelingen, als voor de Xogun-Sama, zoon van Ongoschio, die sijne woon tot Jedo had, en hem niet minder vriendelijk ontving als de vader, maar meer met hem over krijgszaken van Europa sprak, en sig bijzonderlijk deede uitleggen de omstandigheden van 't vermaarde beleg van Oostende, daar Specx in gediend had; en die beide Vorsten ingenoomen door de manieren van dien vreemdeling, die in alles de grootsche levenswijs van den Japanschen adel volgde, die als hij uitging altijd met een groot gevolg verscheen, waaronder sijn trompetters die *Wilhelmus van Nassauwen* bliezen (zegt het verhaal) die overal geschenken uitdeelde, en nergens van Koophandel sprak, die Vorsten verwonderdt dat de Ambassadeur, bij zijn vertrek, en als in 't voorbijgaan, maar vroeg, dat zoo er bij vervolg eenige kooplieden van zijne Natie in Japan kwamen, zij aldaar vrijheid van handel mogten hebben, die Vorsten zeg ik, stonden aanstonds eene Capitulatie toe, die *onnoemlijke schatten aan de O. I. C. heeft aangebragt* en nog meer zoude aangebragt hebben zonder de onweetenheid van hare Bedienden, die oorzaak is geweest van 't ophouden van die Capitulatie.”

En bragt de tijd, dien wij beleven, niet eene ongewone, betrekkelijk groote opoffering mede, gelijk die, waarin de edele vooruitziende SPECX zich tot het betoonen van eene groote vrijgevigheid aan Japan, op eigen verantwoordelijkheid, geroepen achtte? De zeevaart, de handel zijn een nieuw tijdperk ingetreden, eene wending, die in gewigt niet onderdoet voor den keer, dien de scheepvaart en handelsbetrekkingen in de XVIde en XVIIde eeuw namen. De algemeene omwenteling, in die voor Nederland zoo belangrijke opzigten, ligt voor de hand. De stoomschepen doorkruisen de Oceanen, spoorbanen verbinden binnenlanden aan kuststreken, en storten den oogst, de voortbrengselen van deze, in ongeloofelijk korten tijd uit, ter lading van de bodems. Verbindingen van gewesten hebben plaats op eene wijs, die vroegere geheel op den achtergrond stellen, nieuwe middenpunten des handels komen op, en ontwerpen in onderscheiden werelddeelen rijpen, welke den groothandel met eene volslagen verlegging dreigen. Zulke omwentelingen hebben in den loop der eeuwen meermalen plaats gehad, en de geschiedenis wijst aan, welke de gevolgen daarvan zijn geweest. Hier rezen Volken, Staten tot wonderbare grootheid en luister, ginder zonken zij, geheel of bijkans tot niet. Die omwentelingen stichtten, gelijk de staatkundige, goeds en kwaads. „Niet voor ieder zijn zij,” zeide reeds voor eenige jaren een Nederlandsch schrijver, „door inspanning en opoffering ten voordeele te leiden, of haar kwaad geheel te ontwijken; maar overleg, moed en volharding kunnen toch hun aandeel erlangen van hetgeen zij brengen, en de schade gedeeltelijk afweren, waarmede zij dreigen. Ieder rijk en iedere stad, die deel heeft aan den handel en zeevaart, zij dus wakker en zie wel toe, wat andere rijken en steden beoogen en doen, *en wel bij tijds.* Als eens plannen verwezenlijkt zijn, is het weder zoo moeijelijk die omverre te werpen; als eens betrekkingen met wederzijdsch genoegen zijn aangeknoopt, valt het een derde zoo zwaar die te verbreken, en die ééns achterblijft, kost het zooveel om hem in te halen, die voortstapte, ook al heeft hij een bedaarden gang.”

Als men dit op de betrekkingen met Japan toepast, dan baart het verwondering zoo schampere aanmerkingen tegen het gebeurde met *de Soemhing* te hooren maken van zijden, die eenige jaren geleden met volle regt wezen op de noodzakelijkheid, om onzen invloed in Japan te versterken, te vermeerderen, en op den geduchten wedijver, waaraan wij, zoo we ons niet beijverden, zouden blootgesteld zijn van Engeland en Amerika, Frankrijk en Rusland. Men wees toen juist op de belangrijke geschenken, welke bijv. de Ver. Staten, aan den Japanschen Keizer voornemens waren te doen, en sedert ook reeds ten deele gedaan hebben, op die welke in Engeland en elders werden voorbereid. Men kent den ontzaggelijken omvang van de walvischvaart in de Japansche wateren, zoodat de Sandwich-eilanden alleen voor weinige jaren reeds een 130tal schepen daartoe bergden, en de Vereenigde Staten er ruim 700 met duizenden van de meest bevaren matrozen aantoonen kunnen. Men weet dat de strekking in de jongste jaren aldaar geweest is, goed- of kwaadschiks, de stoomboot-gemeenschap in de Stille Zuidzee tusschen Californië en de Aziatische kusten over Japansche eilanden te leiden, en dat doel reeds eenigermate bereikt is. Men weet dat er een verdrag met Japan en de Staten is gesloten, en de jongste berigten uit Californië melden, dat de eerste regtstreeksche lading van daar is aangekomen en zeer heeft voldaan.

In die omstandigheden mag Nederland, hetwelk met edelmoedige onbekrompenheid, ondanks alle aanvallen van sommige met de zaak onbekende buitenlanders, zooveel gedaan heeft om de Japansche regering tot tempering van haar uitsluitend handelsstelsel te brengen, in die omstandigheden mag en moet Nederland toch ook voor zijne eigene belangen waken, ten einde dien invloed te behouden, welke het, nu met meer dan met minder vrucht, in Japan eeuwen lang genoten heeft.

De Regering van dat rijk, op Oostersche wijze, uiterst langzaam in het aannemen van nieuwe denkbeelden en stelsels, heeft door de wenken nog van wijlen Koning Willem II, en door de daarop gevolgde gebeurtenissen, die den grooten schok in den wereldhandel deden kennen, blijkbaar de overtuiging gekregen, dat zij haar stelsel ten opzigte der vreemdelingen eenigzins moet wijzigen; zij is er blijkbaar van doordrongen, dat zij, wat ook gebeure, meer op de hoogte moet zijn van de middelen, die den schok hebben voortgebragt, en dat is wel in de eerste plaats de stoomzeevaart. Men heeft zich bij de beraadslagingen in de Kamer zoogenaamde boert veroorloofd, ter zake van de wenschen des Keizers van Japan voor schepen, paarden enz. Het toonde alleen mindere bekendheid met den aard en staat van ontwikkeling van het Japansche volk, met de gebruiken in de Oostersche Staten en met de geschiedenis van de betrekkingen tusschen de Nederlanden en Japan. Men zette zich als 't ware op een *cheval de bataille d'opposition*, nu eens een „groen paard”; en dacht daarmeê wonderwel de Vaderlandsche belangen te dienen. Weet men dan niet dat de Japanners zijn een nijver, tot aanleering van al wat constructie en fabricatie betreft, ongemeen vatbaar volk, en dat het dus een zoo ongerijmde wensch van de Japansche regering niet kan geheeten worden, om een model als 't ware in het groot te hebben, om daardoor haar volk de noodige kennis van al wat de stoomscheepvaart en bouw aangaat te doen erlangen, om zelve welligt later de krachtige hand te doen slaan aan de invoering van zoodanige schepen. Men behoeft slechts de wetenschappelijke vragen na te gaan, welke zij nu en dan aan Nederlandsche gezagvoerders heeft onderworpen, om de overtuiging te erlangen, dat men hier met geen grilligen Oosterschen despoot of een Cacique van een of ander met wilden bevolkt eiland te doen heeft, die heden in zijn hoofd krijgt een ring of spiegeltje, morgen een boot of schip te vragen, zonder doel noch beteekenis. Het verlangen tot het bezit van *de Soemhing* was opgewekt door het bekende bezoek van dien bodem in Japan, hetwelk aldaar eenen diepen indruk op regering en volk had gemaakt; men besefte dat het niet meer voldeed eenvoudige teekeningen, op de gewone wijs der Japanners opgemaakt, te bezitten, maar het schip zelf, om daardoor zich verder te bekwamen. Zou de Nederlandsche regering het verzoek daartoe nu weigeren? Ware dit staatkundig geweest? Zij handelde overeenkomstig de lessen der ondervinding uit de groote eeuw van Nederland, toen Nederlandsche geschutgieters en vuurwerkmakers naar Jedo werden gezonden, om aldaar kanonnen en mortieren te gieten, en toen andere groote

diensten aan de Japansche regering werden bewezen, welke zij ruimschoots vergold.

Herinnerde men zich dan niet, dat de regering, waarmeê sommige leden zich zoo wat hebben willen vermaken, eenmaal hulpbenden aan de Nederlanders toezond, welke door trouw en moed hebben uitgeblonken en veelzins tot de grondvesting van onze magt in de Indiën hebben bijgedragen? Zulke historische feiten hebben meer waarde dan een kwinkslag en verdienen ook door het nageslacht niet vergeten te worden, dat zoo vele vruchten van de Indiën getrokken heeft en nog trekt, en wanneer de Japansche Keizer, met het oog op beschaving en betere krijgstoerusting, een grootsch model verlangt, door Nederland wenscht ingelicht te worden.

Maar, zeide men, als de zeemagt achteruit is geraakt, (iets wat men ter andere zijde niet wilde toestemmen en voor een groot woord uitkreet,) dan was het de tijd niet om dien afstand te doen. Wij moeten hier toch eenigermate op de Regering vertrouwen, die zal geweten hebben dat er geen lange tijd te verzuimen viel, althans niet tot dat er een nagelnieuw schip van onze werven liep. Wie zegt hun, die zich in dezen zoo schrampere uitvallen veroorloofden, of niet elders gaarne meer dan één schip zou zijn gegeven? Wij zullen daarover niet meer zeggen.

Wij verheugen ons, dat, wat den vorm betreft, de Kamer eene bill van indemniteit gegeven heeft, voor wat er welligt niet goed in den vorm was; doch wij verheugen ons, in het belang van Nederlands handel en invloed in het verre Oosten, er over, dat de overgroote meerderheid der Vertegenwoordiging duidelijk toonde te beseffen, dat er omstandigheden kunnen bestaan, waarin de staatsman op eigen verantwoordelijkheid eene daad durft te ondernemen, die welligt niet geheel naar de strikte letter van bepalingen opgaat, maar die zeker ligt in den geest van zijn lastbrief, de behartiging van 's lands belang, de vooruitziende zorg voor de bronnen van 's lands welvaart.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Nog zeer uiteenloopend zijn de geruchten betrekkelijk de pogingen tot weder aanknooping van onderhandelingen. Men verhaalde, dat de voorstellen van Ruslands zijde zouden bestaan in de aanneming der vier bekende punten, met eene nieuwe uitlegging in den geest der Westersche mogendheden, waartoe het hof van St. Petersburg zou besloten hebben uit overwegingen van zekere overhelling, die in Duitschland zou worden opgemerkt, om eenigzins van staatkunde te veranderen. Intusschen zouden de Fransche en Engelsche regeringen eenigzins in gevoelen verschillen over het vorderen van betaling der oorlogskosten; Engeland zou daar niet, Frankrijk daar wel op staan.

Wat er ook zij van vertoogen van sommige Duitsche Staten aan Rusland, van geachte zijden wordt uit Pruissen te kennen gegeven, dat de toetreding van Rusland tot de vier waarborgpunten, en wel met uitlegging der bondgenooten, allezins te verwachten is, doch dat men dan ook niet verder moest gaan, om met nieuwe eischen te voorschijn te komen, daar men anders gevaar zou loopen dat Rusland weigerde en de groote Duitsche Staten het Westen in overdrevene eischen niet zouden ter zijde blijven.

Over het algemeen hechtte men te Berlijn minder aan de vredesgeruchten.

De beurs, vooral te Parijs, gereed om de indrukken van den dag te overdrijven, hecht ook heden weder veel minder aan de geruchten van mogelijken vrede dan gisteren, doch als men alle berigten uit geachte bronnen te zamen brengt, dan komt men toch tot de slotsom, dat er pogingen tot vergelijk worden aangewend en dat men de drie maanden van den wintertijd althans niet wil laten voorbijgaan zonder eene nieuwe proeve om een eind te maken aan eene worsteling, welke met elk jaar, dat zij wordt voortgezet, drukkender voor de betrokken staten moet worden en zich verder kan uitbreiden. Dat men nu niet te voorbarig moet zijn in het aannemen van alle geruchten, die in omloop worden gebragt, alsof een strijd, welke tusschen drie der grootste magten met hevigheid is gevoerd als met den slag eener tooverroede zou kunnen worden beëindigd, dit behoeft naauwelijks gezegd te worden. Er is natuurlijk veel te voorzien in den arbeid van de bemiddelaars en de belanghebbende mogendheden en het is zeer wel mogelijk, dat de pogingen, ook nu, gelijk te Weenen, konden afspringen, maar het aanwenden zelf van die pogingen, dat kwalijk kan betwijfeld worden, geeft althans een straal van hoop op herstel des vredes.

Het Engelsch ministerieël avondblad neemt het bestaan van die poging dan ook genoegzaam aan en zegt in zijn jongste nommer:

« Wat aangaat de voorwaarden, zullen wij ons niet uitlaten. De voordeelen, welke de bondgenooten behaald hebben, zijn te duidelijk, dan dat die niet zouden in aanmerking moeten komen. De wezenlijke inhoud van het voorstel, dat Rusland zou doen, zal liggen niet in de letter der voorstellen, maar in de aanneming daarvan, dat de Keizer van Rusland misgetast heeft in den weg, dien hij ingeslagen heeft, en dat hij ruiterlijk zijne aanhankelijkheid jegens de andere magten van Europa erkent. Waar het voor den Keizer in deze op aankomt is, dat hij die verklaring aflegge. De Keizer der Franschen en de ministers zoowel van Frankrijk als Engeland hebben erkend, dat het hunne bedoeling niet was eene vernedering op te leggen, of toe te geven aan wraak — of zelfzuchtige gevoelens. Zij hebben gestreden voor Europa's volkenregt en zij zullen tevreden zijn met zoodanige waarborgen, als de oppermagt van dat volkenregt zal vestigen.

« Mogten de vredes-geruchten eenigen grondslag vinden in de neiging des Keizers van Rusland, om den eenigen weg te volgen, die ten slotte voor hem zal openstaan, dan zou dit eene reden van blijdschap voor alle landen van Europa zijn. Mogt hij de geruchten, die in omloop zijn, verkeerdelijk opvatten, dan zouden de gevolgen eindelijk daarvan voor hem zelven en zijn land niet uitblijven. Wat overbehoedzame staatslieden, nopens dit of een ander hof, mogen in het midden brengen, hoeveel groote kapitalisten regts of links ter beurze mogen koopen, ter voldoening van hunne berekeningen, dat is hunne zaak: de pligt van de Westelijke Mogendheden is zeer eenvoudig, die is, zoo wij gelooven, nooit wezenlijk in dit land verkeerd begrepen en kan niet veranderen door eenige voorkomende wijziging van omstandigheden. Door dien pligt gedreven, zullen zij worden gesteund, hetzij die haar noodzaakt den oorlog voort te zetten, waartoe Europa is gebragt, of zullen zij in staat zijn een vrede aan te nemen, welke aan Europa welkom zal zijn. »

Hoewel deze beschouwing nog niet in allen deele geschikt is om de hoop op vrede te wettigen, zoo heerscht daarin toch eene meer verzoenende taal, dan nog in de jongste weken in hetzelfde blad gevoerd werd.

Evenzeer als de geruchten wegens den algemeenen toestand der staatkunde uiteenloopend aanhouden, zoo is het ook het geval met opzigt tot de zending van generaal Canrobert naar het Noorden.

De *Times* deelt in zijne derde editie van 5 dezer een artikel van zijn correspondent te Parijs mede, waarin gezegd wordt, dat daags na het vertrek van generaal Canrobert naar Stockholm eene acte, hetzij als conventie, hetzij als protocol, geteekend is tusschen den Zweedschen minister van buitenlandsche zaken en dien van Frankrijk en Engeland. De bepalingen in dit staatstuk zouden zeer gunstig zijn voor de Westersche mogendheden en voordeelig voor Zweden. Aan de andere zijde wordt steeds verzekerd, dat het noorden zijne onzijdigheid wil bewaren. Twee feiten, ook met het Noorden in verband staande, zijn nog te vermelden, ten eerste dat als zeker wordt opgegeven dat eene verzoening heeft plaats gehad tusschen den koning van Denemarken en diens oom, den prins troonopvolger Ferdinand, ter zake van het bekende geschil omtrent de staatsregeling. De prins zou zich ook met de leden van het ministerie hebben verzoend. Men beschouwde dit als voordeelig voor Ruslands belangen. Het andere feit is, dat de Vereenigde Staten van Noord-Amerika een vertegenwoordiger zenden ter conferentie betrekkelijk den Sondtol. Men vreesde, dat die weigering het houden van die conferentie onmogelijk zoude maken en voorzag daaruit groote moeijelijkheden voor Denemarken in het vervolg.

BELGIE.

In de zitting der Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers van eergisteren, is het budget van oorlog voor 1856 definitief aangenomen met 47 stemmen tegen 3, terwijl 7 leden zich buiten stemming hielden.

Vervolgens is beraadslaagd over de wet tot vaststelling der middelen voor het dienstjaar 1856. Daarbij heeft de minister van finantien verklaard, dat hij het eind van dat dienstjaar hoopte te zullen kunnen bereiken zonder dat andere dan de tegenwoordige middelen, gepaard aan eene voor te dragen verhooging van den suikeraccijns, vereischt zouden worden, om een tekort op de gewone begrootingen der aanstaande dienst voor te komen, en zulks niettegenstaande door de tijdsomstandigheden de staatsuitgaven grooter werden. Verder zeide de minister, dat het tekort der schatkist met het eind van 1856 meer dan 22 millioen francs zou bedragen, maar dat de vlottende schuld met dat tijdstip vermoedelijk niet boven dat cijfer zou klimmen.

Op eene vraag omtrent de differentiële invoerregten, gaf de minister ten antwoord, dat een daartoe betrekkelijk wets-ontwerp eerlang ingediend zou worden, althans tijdig genoeg om te kunnen tot stand komen vóór 1 April 1856, het tijdstip waarop de bestaande wetsbepalingen ophouden geldend te zijn.

VEREENIGDE STATEN.

Uit een onlangs door het departement van finantien der Vereenigde Staten bekend gemaakt rapport, dat het geheele cijfer der invoeren in die Staten van 30 Junij 1854 tot 30 Junij 1855 heeft bedragen . . . . . Ds. 261,382,960
waarvan in specie » 3,656,814

Totaal bedrag van den goederen-invoer		Ds. 257,726,146
Hiervan is wederom uitgevoerd voor	Ds. 28,448,293	
verminderd met specie »	2,289,925	
		» 26,158,368
		Ds. 231,567,778
Totaal bedrag der invoeren als boven		Ds. 261,382,960
Uitvoer aan producten der Ver. Staten	Ds. 192,851,135	
uitvoer aan producten van het buitenland	» 26,158,368	
uitvoer van goud der Ver. Staten	» 53,957,418	
uitvoer van goud van het buitenland	» 2,289,925	
		» 275,256,846
Balans ten gunste der Ver. Staten . . .		Ds. 13,873,886

De voornaamste artikelen van invoer waren: metalen, zijden stoffen en kanten, wollen stoffen en lakens, katoenen goederen en borduurwerk, koffij, suiker, bewerkte en ruwe hennep en vlas, huiden, thee, tabak en sigaren, wijnen en bieren, melassen, leder, gedistilleerde dranken, ruwe wol enz.

In bovengemeld cijfer der invoeren deelde Nederland voor eene som van Ds. 3,503,444 en wel:

	Onder Amerikaansche vlag.	Onder vreemde vlag.
uit het Koningrijk der Nederl.	Ds. 934,680	Ds. 891,020
» de West-Ind. bezittingen.	373,404	65,437
» Nederlandsch Guyana . .	192,216	14,417
» de Oost-Ind. bezittingen .	924,931	107,339
	Ds. 2,425,231	Ds. 1,078,213
		2,425,231
		Ds. 3,503,444

Hieruit blijkt, dat de waarde der goederen uit Nederland en deszelfs overzeesche bezittingen onder Amerikaansche vlag aangevoerd, meer dan het dubbel uitmaakt van het bedrag der waarde van producten onder vreemde (Nederlandsche) vlag aangebragt. Het lijdt dan ook geen twijfel of de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en de Vereenigde Staten zijn nog voor grootere uitbreiding vatbaar.

De toestand van den handel der Vereenigde Staten was op den 1sten Julij jl. als gunstig te beschouwen. Sedert heeft zich het uitzigt op een goeden katoen- en graanoogst volkomen bevestigd. Op den 1sten November jl., bedroeg de aanvoer van katoen in de zeehavens 197,000 balen meer dan in het voorgaande, en 68,000 balen meer dan in het rijke katoenjaar van 1851—1852.

De graanoogst is in de Vereenigde Staten buitengewoon rijk geweest; ofschoon er nog niets met juistheid omtrent het bedrag van denzelven is op te geven, zoo wordt dat van de tarwe alleen aanvankelijk begroot op 140 à 185 millioen schepels, terwijl het gunstigst bekende jaar 1853 — 1854 slechts voor 132 millioen schepels genoteerd staat. Alle andere graansoorten hebben den arbeid van den landbouwer ruimschoots beloond; de oogst van de maïs onder andere wordt op 100 millioen schepels geschat. De prijzen zijn intusschen buitengewoon hoog, hetgeen gedeeltelijk veroorzaakt wordt door de ruime omstandigheden, waarin de landbouwers zich bevinden; ten andere door de reeds vroegtijdig ontvangen orders tot aankoop voor Fransche en Engelsche rekening. De laatste prijzen waren als volgt:

Meel,	per barrel		Ds. 8 ³/₄	à	Ds. 12.
Tarwe,	» 60 Eng. pond	wit	» 2.10	»	» 2.15;
id.	» » »	rood	» 2	»	» 2.10;
Rogge,	» 56 »	»	» 1.23	»	» 1.24;
Maïs,	» » »	»	» 0.95	»	» 1,03;

Omtrent den rijst- en suikeroogst valt nog niets met zekerheid te zeggen, ofschoon het waarschijnlijk is, dat deze zullen gelijkstaan met gemiddelde jaren.

LATERE BERIGTEN.

Londen, 6 December. Volgens een gerucht zoude de Koningin weigeren het parlement te ontbinden en Lord Palmerston daarop gedreigd hebben met eenige zijner ambtgenooten af te treden. Aan Lord John Russell zoude de taak worden opgedragen, om een kabinet in vredelievenden geest zamen te stellen.

Weenen, 7 Dec. De nieuwe Britsche gezant, lord Seymour, is hier aangekomen.

Het gerucht is in omloop, dat Kars zoude zijn bemagtigd.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 6 DECEMBER.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over hoofdstuk IX B (Departement van Finantiën) der Staatsbegrooting voor 1856.

AFDEELING IX (kosten van administratie der posterijen). De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER bespreekt het feit dat personen, die in 's regters handen geweest zijn en wegens ambtsmisdrijf veroordeeld waren, later in 's Rijks dienst hersteld en op nieuw bij de brievenposterij geplaatst zijn geworden. In de Memorie van Beantwoording wordt gezegd dat de Minister daar geen kennis van draagt, maar Spr. verzekert, dat de zaak waar en van publieke bekendheid is. Ten andere ontwikkelt hij de meening, dat als de Staat uitsluitend met het brievenvervoer belast is, men dan ook alle mogelijke faciliteiten moet geven, en niet al te veel belemmering in den weg moet stellen.

De heer VAN ECK ondersteunt beide opmerkingen, op de eerste waarvan hij vroeger reeds de aandacht heeft gevestigd. Hij dringt er vooral op aan om geen ambtenaren langer in dienst te houden, op wien vermoeden van kwade praktijken rust, en niettemin las hij dezer dagen in het *Handelsblad* dat er te 's Hage een postbeambte was gevat, op wien sedert eenigen tijd kwaad vermoeden bestond. Hij bespreekt verder de volgende punten, als: *a.* over den vrijdom van port, waarvan de postdirecteuren gebruik maken voor hunne correspondentie over boekhandels-aangelegenheden; *b.* over den vrijdom van port aan ambtenaren en verschillende collegiën, in het algemeen belang verleend, doch waarvan, in het bijzonder belang van postdirecteuren, misbruik wordt gemaakt; en *c.* over het *droit de boîte.* Spr. meent, dat deze afzonderlijke toelagen niet noodig zijn.

De heer VAN LIJNDEN zegt, reeds verleden jaar er de aandacht op gevestigd te hebben, om de mindere post-ambtenaren in de gelegenheid te stellen, om op Zondag hunne godsdienstoefening waar te nemen. Hij meent, dat daarin nog niet is voorzien en hij dringt aan op eene algemeene regeling van dit onderwerp, uitgaande van de Reg. De Minister zal welligt zeggen: dat er in de staatkunde geen Zondag in Nederland bestaat, want dat wij op het staatkundige geen Christelijke natie zijn, zooals onlangs hier door een Min. verklaard is. Spr. antwoordt daarop, dat hij prijs stelt op een homogeen ministerie, maar het zou hem toch verheugen als de Min. van Fin. hier niet homogeen was met zijn ambtgenoot. Als dat beginsel streng wordt doorgevoerd, dan schaffe men spoedig de Zondagswet af en verandere een aantal andere wetten, waarin bepalingen omtrent de viering van den Zondag voorkomen. Spr. doet eenige vragen: 1o. nopens de rebuten en 2o. omtrent de werking van de vermindering van briefport met betrekking tot de buitenlandsche correspondentie.

De heer VAN ZUYLEN VAN NYEVELT klaagt over de onduidelijkheid der stempeling, die soms van groot belang is; bij ons is die stempeling onleesbaar. Maar het kan ook van belang zijn te weten op welk uur een brief verzonden of ontvangen is, en ook daarin wenscht hij dat voorzien worde.

De heer ELOUT wenscht verbetering in de stempeling der buitenlandsche brieven, en ten tweede vestigt hij de aandacht op de overtredingen der expeditie-kantoren, door de aanhechting van pakjes aan gewone brieven.

De heer VAN HEIDEN REINESTEIN brengt hulde aan den ijver, die aan de uitbreiding der posterij ook in ver afgelegen oorden betoond wordt en ook hulde aan de welwillendheid van den hoofdambtenaar der posterij, hier bij het depart. van financiën werkzaam. Na deze opmerking, moet hij toch zeggen, dat het brievenvervoer naar de noordelijke provinciën des lands nog veel te wenschen overlaat.

De heer STRENS bespreekt het nuttige en wenschelijke van het in verband brengen der brievenposterij met de telegraaf-bureaux, namelijk: om op plaatsen, waar geen telegraaf-bureaux zijn, op de bureaux der brievenposterij telegrafische depeches te kunnen afgeven voor andere steden. Dit zou groot nut voor alle ingezetenen des Rijks, en vermeerdering van de opbrengst van den telegraaf opleveren.

De heer DIRKS stelt voor, om het stelsel der postzegels ook tot gedrukte stukken uit te strekken, bepaaldelijk wat de gewone drukproeven betreft.

De heer L. D. STORM bespreekt mede eenige punten, waaronder die over eenige meerdere concurrentie bij het verstrijken der contracten nopens de postritten.

De MIN. VAN FIN. heeft de onderscheidene Spr. beantwoordt: 1o. geeft hij in het algemeen toe, dat men bij de aanstelling van ambtenaren voor de posterijen niet te voorzigtig kan zijn, maar het ligt in den aard der zaak, dat bij een zoo groot personeel soms ontrouw mogelijk is. 2o. De Regering kan moeijelijk een stap doen tot bevrediging van den wensch, om de verzending van pakjes te vergemakkelijken. Integendeel is uit deze discussie weder gebleken, dat sommige bijzondere administratien met het brievenvervoer nog gemakkelijkheid ondervinden, die moet worden tegengegaan. 3o. Hij verzekert, dat op de personen der post-administratie een nauwlettend toezigt wordt gehouden, vooral als er eenig vermoeden bestaat. Het gevolg daarvan is dan ook geweest, dat eenige ambtenaren zijn betrapt en sommige reeds veroordeeld. 4o. Verklaart hij, dat de ambtenaren der post voortaan ook port zullen moeten betalen voor de nieuwspapieren en tijdschriften, die zij bestellen. — 5o. Aan de post-ambtenaren is wel vrijheid van port verleend voor dienstzaken, maar volstrekt niet voor het voeren van bijzondere correspondentie. Het *droit de boîte* zullen de post-directeuren blijven behouden. — 6o. Alle Ministers stellen den grootsten prijs op het vieren van den Zondag. De vraag is dan ook ontstaan, hoe men de post-ambtenaren daaraan dien tijd kan doen wijden, als een Christen daaraan wijden moet. Reeds heeft dit een onderwerp van overweging uitgemaakt. Hij wenscht die ambtenaren zoo gaarne dien dag eenige meerdere rust te doen genieten. Sommige zaken zijn echter moeijelijk te veranderen. Het beginsel, elders bestaande, om des Zondags geen brieven te doen bezorgen, kan hier te lande bezwaarlijk in toepassing gebragt worden. De geheele correspondentie zou daardoor in de war geraken. Het is dus onmogelijk geheel aan den geuiten wensch te voldoen. Hij zal de zaak in nadere overweging nemen. Een algemeene maatregel zal echter niet kunnen genomen worden. Het eenige, dat welligt te beproeven is, zou zijn, om het getal bestellingen te verminderen en b. v. in de residentie, waar zes bestellingen geschieden, er slechts twee te doen plaats hebben. Bij de postboden kan dit echter niet in toepassing worden gebragt. In één woord, zoo het mogelijk is, zal hij aan den billijken wensch trachten te voldoen, daar de Reg. het van het grootste belang acht, dat het gevoel van godsdienst bij de ambtenaren niet verflaauwe. — 7o. Tot nog toe zijn de rebuten van de laatste vier jaren niet geopend. Die opening is voor de kantonregters eene niet zeer gemakkelijke taak: al die rebuten zijn hier vereenigd. Men hoopt eerlang tot hunne opening te kunnen overgaan. Hij vleit zich dat er dan nog veel te regt zal komen van hetgeen er in den laatsten tijd vermist is. — 8o. Tot hiertoe durft hij nog niet zeggen, of de vermindering van briefport op de buitenlandsche correspondentie van grooten invloed is geweest. — 9o. Hij erkent de juistheid van de aanmerking over de onduidelijkheid van den stempel, die op de brieven geplaatst wordt. Het is toe te schrijven aan den spoed der stempeling en de minder goede hoedanigheid der inkt, die men gebruikt. In den laatsten tijd heeft hij minder klagten daarover gehoord, zoodat hij zich vleit, dat aan dit bezwaar te gemoet gekomen wordt. Hij zou er veel bezwaar in zien in den stempel aan te duiden, met welke bestelling de brief wordt verzonden. — 10o. Wat aangaat de bij-berekening van port voor brieven naar het buitenland, wij zijn te dien aanzien vrijgeviger dan het buitenland. — 11o. Men zal het oog houden op de bijzondere ondernemingen, die voortdurend overtreding der postwet begaan. — 12o. Gaarne zal hij het aangegeven denkbeeld onderzoeken, om de telegrafen in verband te brengen met de posterij. Hij merkt echter op, dat de telegraphie behoort bij het Departement van Binnenlandsche Zaken en de posterij bij dat van Financien, en dat de verwezenlijking van dat denkeeld weder aanleiding geven zou tot de behoefte van meer ambtenaren. Hij zal evenwel de zaak in overweging nemen. — 13o. Het verlangen, om voor gedrukte stukken postzegels, des noods doorgesneden, te gebruiken, is aan bezwaren onderhevig, maar zoo men mogt besluiten gedrukte stukken met postzegels te doen frankeren, dan zal het geen groot bezwaar opleveren, om daarvoor afzonderlijke postzegels te doen vervaardigen. — En 14o. heeft het hem verbaasd te vernemen, dat eene gunning tot het overbrengen van postmalen, volgens den spreker uit Breda, op zoo kostbare wijze zou hebben plaats gehad. Ook die zaak zal hij onderzoeken. Eene publieke aanbesteding is voor de administratie altijd het meest gemakkelijk. Als administrateur zou hij dus voor eene publieke aanbesteding zijn, maar of de dienst daardoor zou winnen, durft hij niet te verzekeren.

De heeren VAN NISPEN, VAN ECK, VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT en STRENS waren over de antwoorden des Ministers niet volkomen bevredigd, en ontwikkelden nader hunne bedenkingen.

De heer VAN LIJNDEN ondersteunt het gevoelen van den heer Strens. Hij gelooft dat het in het belang van het publiek zijn zou, zoo de Regering gevolg kon geven aan het denkbeeld, om telegrafie en posterij in verband te brengen. Hij dankt den Minister voor het antwoord nopens den Zondag. Hij had geen antwoord gevraagd en hij heeft een welwillend antwoord bekomen. Intusschen doet hij opmerken, dat hij niet verlangd heeft eene geheele beperking van de uitgifte, zoo als in Engeland. Hij gelooft, dat het lid uit Middelburg het antwoord des Ministers niet juist heeft opgevat. Dat lid heeft gevraagd, wat de dienst van het land vorderde. Die vraag blijft voor zijne rekening. Spr. vraagt op zijne beurt: wat eischt de dienst van God.

De heer DE POORTER gelooft dat er een middel bestaat om het bezwaar uit den weg te ruimen, dat tusschen twee leden tot discussie heeft aanleiding gegeven. Het bestaat hierin om een stel Israëlitische ambtenaren te doen benoemen.

De heer L. D. STORM komt ook op zijn gevoelen terug. Hij meent, dat de post-ambtenaren boven alle verdenking moeten verheven zijn. Ook hij eerbiedigt den dag, die aan de dienst des Heeren gewijd is, maar hij moet toch waarschuwen tegen het toegeven aan alle overdreven eischen. Het postwezen zou zeer lijden en de dienst zou stilstaan.

De heer GROEN VAN PRINSTERER acht zich verpligt drie korte aanmerkingen te maken: 1o. heeft hij met leedwezen ontwaard, dat eene zaak, die met ernst moet worden behandeld en die alle christelijke gezindheden ter harte gaat, in eene Nederlandsche kamer van vertegenwoordigers aanleiding kon geven tot eene soort van spotternij. 2o. Moet hij opkomen tegen de bewering van den spreker uit Breda, als of hier overdreven eischen zouden gedaan zijn. Noch in de vraag, noch in het antwoord, was eenige overdreven eisch op te merken. Zoo hier, in plaats van zes, slechts twee bestellingen des Zondags werden volbragt, dan zou de minister steun vinden bij de welgezinde burgerij. — 3o. Dat dergelijke discussie de aandacht der natie zal vestigen op twee vragen: *a.* heeft de Nederlandsche natie volgens de grondwet inderdaad afstand gedaan van haar christelijk karakter; en *b*, zoo dit op het staatsregterlijk terrein het geval mogt zijn, moet er dan door het gouvernement op de pligten en behoeften van eene, dan toch feitelijk, christelijke natie in geenen deele meer worden gelet?

De MINISTER VAN FINANTIEN heeft de Sprekers nog nader beantwoord. Onder anderen heeft hij aangetoond de moeijelijkheid, welke gelegen is in de verbinding van de spoorwegen met de posterij. Dat gebruik maken van de spoorwegen levert voor de post-administratie een groot bezwaar op, omdat de tijd van vertrek der spoorwegen telkens verandert, waardoor moeijelijkheid en vertraging ontstaan. Toen er geen spoorwegen bestonden, kwamen de posten meer regelmatig aan. Het spreekt intusschen van zelf, dat men van het middel der spoorwegen moet gebruik maken.

Wat de quaestie van den Zondag aangaat, heeft hij niet gezegd, wat hij doen of niet doen zou. Hij zal de zaak overwegen, maar hij heeft bepaald gezegd, dat het voor de postboden uiterst moeijelijk zijn zou aan het denkbeeld uitvoering te geven. Wat den wensch nopens de verbinding van de telegraphie met de posterij aangaat, inzonderheid voor meer afgelegen plaatsen, zal hij gaarne onderzoeken, of dit mogelijk zijn zal. Aan den laatsten spreker uit 's Hage heeft hij geen antwoord te geven. Hij heeft het hem ook niet gevraagd. Hij zal dan ook alleen zeggen, dat hij het gevoelen van dien spreker geheel deelt, dat het hem minder gepast schijnt op deze zaak een glimp te willen werpen van ironie of spotternij.

De heer DE POORTER raadt den Minister niet te veel te steunen op die welgezinden, waarvan een vorig spreker gewaagde, daar hij gevaar zou loopen een verkeerden weg te betreden.

De heer STORM vraagt nog aan den Minister of onder de brieven die vermist worden en waarin zich geldswaarde bevond, ook worden aangetroffen brieven die aangeteekend zijn.

De MINISTER antwoordt dat de meeste vermiste brieven onaangeteekend waren, maar dat zich ook gevallen hebben voorgedaan, dat aangeteekende brieven zijn vermist, maar dan zijn de daders meest gevat.

De algemeene beraadslaging over de IXde afdeeling zijn daarop gesloten, en de artikelen 48—54 goedgekeurd.

Xe Afdeeling. (Kosten van administratie en lasten der domeinen enz.). De heer VAN BOSSE beveelt in de eerste plaats aan de aandacht der Regering, de zaak van de procedures over de vicary-goederen in Gelderland; en 2o. die over de Omlanderkas. Ten 3e vraagt hij, hoe het gelegen is met den afstand van zekere goederen van Cuijk.

De MIN. VAN FIN. antwoordt, dat hij zijne aandacht op die zaken gevestigd houdt. — Op de eerste vraag van den heer van Bosse antwoordt Z. Exc., dat men de arresten daarover moet afwachten; wat het 2de punt, de Omlanderkas betreft, de heer van Bosse zelf weet uit ondervinding hoe moeijelijk die zaak is. — Over het 3e punt heeft de Minister de onderhandelingen weder opgenomen, deze zijn nog niet afgeloopen; maar hoe ook de uitkomst zij, deze zal aan de goedkeuring der wetgevende magt worden onderworpen.

Daarna worden de artt. 55—57 *aangenomen*, zoo mede de volgende afdeelingen, als afd. XI (Honorarium van den lands-advokaat); afd. XII (Pensioenen, enz.) en afd. XIII (Onvoorziene uitgaven.)

Vervolgens wordt het geheele hoofdstuk in stemming gebragt en AANGENOMEN met algemeene (57) stemmen.

Daarna wordt door eenige bijzondere Commissiën rapport uitgebragt over eenige in hare handen gestelde stukken, en vervolgens verslagen uitgebragt over verschillende verzoekschriften. Daaronder behoort een adres van Gedeputeerde Staten van Drenthe, over den tol op het Zwolsche Diep, in welk adres die Staten eene enquête omtrent dit onderwerp verzoeken. De conclusie der Commissie strekte, om dit stuk ter griffie neder te leggen.

De heer BOSSCHA is tegen die conclusie. Het is een adres van de wettige vertegenwoordiging, houdende beklag over eene handeling van het administratief gezag. Hij meent, dat het besluit, om een adres over deze belangrijke zaak ter griffie te deponeren, noch met onzen pligt, noch met onze waardigheid, noch met het algemeen belang onzer constitutionele instellingen, zou zijn overeen te brengen.

Men had kunnen voorstellen om het adres aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te verzenden, tot het geven van inlichtingen. Maar ook zoodanige verzending zou niet aan het doel beantwoorden, want de Kamer bezit reeds die inlichtingen. Maar hij gelooft dat de commissie voor de verzoekschriften had kunnen voorstellen om gebruik te maken van art. 115 van het Reglement van Orde, om namelijk dit adres aan eene bijzondere commissie te verzenden, ten fine van nader onderzoek. Spreker stelt dit dan ook bepaaldelijk voor.

Deze motie wordt zeer ondersteund door den heer VAN DER VEEN, die daarbij eene breedvoerige feitelijke uiteenzetting van deze geheele zaak geeft. Spreker geeft bij deze gelegenheid de punten op, welke bij eene enquête zouden moeten onderzocht worden.

De heer THORBECKE stelt op den voorgrond, dat deze zaak voorzeker ook de belangstelling der Kamer zou hebben opgewekt, wanneer het bedoelde adres door anderen en niet door de provinciale Staten aan de Kamer was ingediend. Hij zou liefst de voorkeur geven aan het voorstel der Commissie voor de verzoekschriften, om het adres ter griffie neder te leggen, en indien de heer van der Veen op zich nam een bepaald voorstel nopens eene in te stellen enquête te doen. Het voorstel van den heer Bosscha brengt ons op een omweg, want die Commissie, ingevolge art. 115 van het Reglement van Orde, zal moeten beslissen of er termen tot enquête zijn en dan bekomen wij eene dubbele discussie.

De heer V. GOLTSTEIN betwijfelt het, of dit adres grond kan opleveren tot het instellen van eene enquête, want de zaak der tolheffing is geen onderwerp van wetgeving.

De heer BOSSCHA verdedigt nader zijne motie uit het oogpunt van welvoegelijkheid en waardigheid.

De heer VAN AKERLAKEN ondersteunt het gevoelen van de Commissie voor de petitien; vooral op de door den heer Thorbecke reeds aangevoerde gronden, waarbij nog komt, dat de Kamer door de nederlegging ter griffie met kennis van zaken zal kunnen oordeelen, of van dat regt van enquête gebruik zal worden gemaakt.

De heer THORBECKE meent, dat het voorstel van den heer Bosscha alleen is een compliment voor de Staten van Drenthe en hoezeer Spr. ook prijs stelt op welvoegelijkheid en waardigheid, zoo meent hij toch, dat deze evenzeer moeten worden in acht genomen met betrekking tot een particulier als van een collegie. In allen geval meent hij, dat de Staten belang zullen hebben bij den kortsten, zij het dan ook, den minst complimenteusen weg.

De heer WIJBENGA verdedigt, namens de commissie voor de verzoekschriften, de conclusie van het rapport. En in antwoord op den heer Bosscha, zegt spreker in de eerste plaats, dat het er niet toe doet of een adres afkomstig is van een collegie of van een particulier, mits de zaak maar belangstelling verdient; en ten tweede, dat de verdediging welke de conclusie reeds heeft ondervonden, het best bewijst, dat de commissie de waardigheid der kamer niet uit het oog heeft verloren. De commissie beaamt overigens geheel het gevoelen van den heer Thorbecke tegen het voorstel van den heer Bosscha. Hij meent ook, dat de weg door de commissie voorgesteld de eenvoudigste is en daardoor de quaestie over eene enquête geheel ongeprajudicieerd wordt gelaten.

De heer V. D. VEEN verklaart nu, dat hij een bepaald voorstel zal doen.

De heer ROCHUSSEN ondersteunt de poging om te zien, of men tot eene enquête kan komen; omdat hij meent, dat de Grondwet ook op dit punt eene waarheid moet worden, en hij in den laatsten tijd zekeren schrik en weêrzin tegen de uitoefening van het regt van enquête heeft meenen te ontwaren. Zonder zich dus nu reeds uit te laten of hij voor de enquête zelve zal stemmen, wil hij evenwel de poging daartoe niet onderdrukken.

De heer VAN HOËVELL kan begrijpen, dat de heer Rochussen de Kamer minder afkeerig wil maken van eene enquête en hij geeft hem de verzekering dat het voor de Kamer niets afdoet, of een voorstel tot enquête door een lid of door meerderen wordt voorgesteld. Alleen de gronden, aan de zaak zelve ontleend, moeten beslissend zijn.

De heer VAN HEIDEN REINESTEIN is het eens met het voorstel van den heer Bosscha, en meent, dat de Provinciale Staten niet gelijk zijn te stellen met een individu. Mogt dit voorstel worden afgestemd, dan zal hij gaarne stemmen voor het voorstel tot het houden eener enquête; hij wil er zelfs toe medewerken.

Alsnu wordt tot stemming overgegaan. Voor, beteekent dat de conclusie der commissie (tot het nederleggen ter griffie) wordt goedgekeurd, en Tegen, dat het voorstel van den heer Bosscha (tot het benoemen eener commissie ingevolge art. 115 van het Regl. van Orde) wordt aangenomen.

Met 40 tegen 19 stemmen wordt het voorstel der Commissie voor de verzoekschriften goedgekeurd.

Tegen de heeren: Hoffman, van Heiden Reinestein, Wintgens, Rochussen, Bots, van Lennep, Strens, Bosscha, Kien, van Bosse, Blaupot ten Cate, van Eck, Heemskerk, van Franck, Stolte, Reinders, Storm van 's Gravesande, Delprat en van Nispen van Sevenaer.

Daarna heeft de Commissie voor de petitien nog rapporten uitgebragt op eenige andere adressen. Het laatste adres, waarover rapport werd uitgebragt, was van de Hervormde diaconie te Amen, die de aandacht der Kamer vestigde op de uitvoering omtrent sommige punten van de wet op het armbestuur. — De Commissie stelde voor, omtrent dat adres over te gaan tot de orde van den dag. De heer MACKAY stelde echter voor het adres ter griffie neder te leggen. — Bij het vergevorderde uur zijn de verdere beraadslagingen over de conclusie der Commissie, uitgesteld tot morgen ochtend ten 11 ure.

Tot dien tijd wordt de vergadering gescheiden.

In het eindverslag nopens het ontwerp tot vermindering der regten op de granen en andere levensmiddelen, wordt o. a. gezegd, dat indien de Regering de menigvuldige veran-

deringen nagaat, welke de regten op de granen hier te lande sedert de laatste veertig jaren hebben ondergaan, en indien zij ziet, dat de prijzen der granen telkens eenen belangrijken invloed hebben uitgeoefend op het bepalen van het bedrag der regten, zij het tegenwoordig oogenblik, waarop groote legers tegen elkander over staan, en nu voorname bronnen gesloten zijn, waaruit de voorraad van granen voor de Europesche markten vroeger geput werden, zoodat daardoor een buitengewone toestand is geboren, niet als het geschikte tijdstip mag beschouwen, om zoodanig onderwerp op nieuw voor goed te regelen, met de hoop, dat niet spoedig tot nieuwe maatregelen zou moeten worden overgegaan. Even als de naburige Staten, en gelijk dit nu reeds in den laatsten tijd hier te lande is geschied, acht de Regering alzoo een tijdelijken maatregel verkieslijk.

Bij dat eindverslag zijn gevoegd. I. Staat der hoeveelheid granen door de branders in de onderstaande jaren gebruikt, als Rogge, 1851, 18672 L. 6 mud; 1852 18546 L. 8 mud; 1853, 20378 L. 7½ mud, en 1854, 20896 L. 4 mud; en Gerst: 1851, 10157 L. 20 mud; 1852, 10089 L. 5 mud; 1853, 11085 L. 23 mud; en 1854, 11367 L. 15 mud.

II. Staat der hoeveelheid tarwe in de onderstaande jaren gebruikt in de stijfselmakerijen, kettingsterkerijen, vermicelli- en macaronie-fabrieken, als: Tarwe: 1851, 1666 L. 13 mud; 1852, 1712 L. 22½ mud; 1853, 1716 L. 9½ mud; en 1854, 1527 L. 16½ mud.

UITSLAG VAN DE VERKIEZINGEN VOOR LEDEN VAN DE TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Sneek. Uitgebragte stemmen 1249. Daarvan verkregen de heeren Vegelin van Claerbergen 508 stemmen; M. Kingsma 456, en v. d. Brugghen 279. Er zal alzoo overstemming moeten plaats hebben tusschen de beide eerstgenoemde heeren.

's Gravenhage, 6 December.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen der navolgende predikanten als: van de Herv. gemeente te Grijpskerke op A. A. Looijen; te Bodegraven op J. E. Steenbakker Morilyon Loysen; te Scharnegoutum en Loenga op W. Sijpkens en van de Evangelisch-Luthersche gemeente te Rotterdam, op J. R. Eilers Koch.

Bij koninklijk besluit is het kantoor der directe belastingen en accijnsen van Streefkerk c. a. ingetrokken en zijn de daaronder behoord hebbende gemeenten ingedeeld als volgt, te weten: Nieuw-Lekkerland bij het kantoor derzelfde middelen te Papendrecht c. a. (hoofdplaats Alblasserdam), onder voortdurend beheer van den ontvanger P. van der Tak aldaar; Streefkerk bij het kantoor derzelfde middelen van Bleskensgraaf c. a., onder voortdurend beheer van den ontvanger F. C. M. Groshans aldaar; en is voorts benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Nieuwpoort c. a., de heer A. van der Minne, surnumerair van 's Rijks belastingen ter provinciale directie van Zuid-Holland.

Bij koninklijk besluit is de heer J. Goossens, controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Oostburg in dezelfde betrekking overgeplaatst naar Purmerend.

Z. Exc. de heer Myer, nieuw benoemd Minister van Kolonien, is heden morgen bij Z. M. den Koning in een bijzonder gehoor ontvangen tot het afleggen van den gevorderden ambtseed.

Ten gevolge van de mutatien, die bij de optreding van den nieuwen president der Vereenigde Staten steeds plaats grijpen, zal de heer de Belmont, minister-resident bij ons hof, in het volgend voorjaar 's Hage verlaten. *(U. Ct.)*

Men verneemt met leedwezen, dat het geacht lid der Tweede Kamer, Mr. J. M. de Kempenaer, ten gevolge van een val, genoodzaakt geworden is naar zijne woonplaats terug te keeren. Men heeft echter geene reden te melden, dat zijn toestand aanleiding tot groote ongerustheid geeft.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is, ten behoeve van de noodlijdenden door den jongsten watersnood, ontvangen een bankbiljet groot *f* 40, van den heer A. H. van Cleef te Rotterdam, zijnde eene nadere remise uit Samarang voor eenen door hem vervaardigden collectantenzang, en van Ds. G. Ruitenschild alhier, als secretaris van Commissie der Protestantsche Kerk in Nederlandsch Oost- en West-Indie, een wissel groot *f* 921.50 zijnde afkomstig van de predikanten te Batavia, Bierhaus, van Hengel, Brumund, Ader, en andere weldadige gevers.

Naar men verneemt, heeft Z. M. besloten, bij gelegenheid der vele bekrooningen, die de Nederlandsche inzenders op de Parijsche tentoonstelling ten deel vielen, als bewijs van Hoogstd. belangstelling in de vaderlandsche nijverheid, verscheidene decoratien te schenken. *(U. Ct.)*

Men verzekert, dat er groote veranderingen op til zijn ten opzigte van de equipement-stukken der officieren van onze marine: zoo zouden de epauletten vervallen, de rok plaats maken voor eene korte jas met ééne rij knoopen, de gouden banden om de petten vervangen worden door gouden sterretjes boven de klep, die voor de luits. der 2e klasse zouden bestaan in twee en voor de luits. der 1e kl. in een sterretje, terwijl de hoofdofficieren boven die sterretjes nog kroontjes zouden ontvangen. Eene aanmerkelijke verbetering in de kleeding zou er ook voor het corps machinisten plaats grijpen; deze zouden verlost worden van hunne lastige hoeden, waardoor zij tot nu toe het aanzien van palfreniers of lakeijen hadden; ook zouden zij een zijdgeweer ontvangen. Een en ander wordt nog slechts bij geruchte medegedeeld. *(U. Ct.)*

Met den 10den dezer wordt het kantoor van den rijkstelegraaf te Leeuwarden voor de binnen- en buitenlandsche dienst geopend, voorloopig echter met beperkten dienstijd, overeenkomstig het bepaalde bij art. 1 der aankondiging van den 30sten Augustus jl.

De werkzaamheden tot het leggen van den telegraafdraad tusschen Leeuwarden en Harlingen zijn geëindigd. Deze steden zullen dus weldra in het genot dier vermelde communicatie deelen.

Bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit is bepaald, dat er voortaan zullen kunnen wezen magazijnmeesters der artillerie van de 3de kl., geen officier zijnde, welke den graad zullen hebben voor de opzigters van fortificatien vastgesteld. Tot dusverre werden die posten uitsluitend door officieren bekleed.

Sedert eenige dagen heeft de trekking van de Staatsloterij plaats in eene zaal naast die, alwaar gedurende eene reeks van jaren die trekkingen geschiedden; de nieuwe zaal is daarvoor geheel ingerigt en beantwoordt ten volle aan het doel.

Hierdoor is aan de gegronde verlangens van vaderlandsche geschied-, oudheid- en letterkundigen voldaan, die zich met kracht verheven hadden tegen de bestemming van de oude ridder-, staats- en trofeezaal (een tijd lang vóór 1813 ook een hospitaal). Het ware voorzeker te wenschen, dat die vermaarde zaal nu ook eene aan hare historische herinneringen meer geëvenredigde bestemming erlangde. Welligt zouden uit 's Rijks magazijnen voorwerpen, die aldaar aan de vergetelheid prijs gegeven en onder het stof bedolven zijn, kunnen worden te zamen gebragt. Daaronder kunnen er zich vele bevinden, die, zoo voor den Nederlander als voor den vreemdeling, groote waarde ter bezigtiging zouden hebben. Maar bij dat alles mag men wel spoedig met de uit- en inwendige verbetering een begin maken, want de zaal ziet er erbarmelijk uit: de ramen in het front zijn zoo slecht, dat men ze met planken heeft moeten digt spijkeren; eerst dient men op het behoud der zaal als gedenkstuk van den voortijd bedacht te zijn er de maatregelen ter voorziening te nemen. Het is een waardig antiek overblijfsel, met de geschiedenis van Stad en Staat verbonden, en uit dat oogpunt behoort men het niet te veronachtzamen, maar het noodige tot instandhouding aan te wenden.

Bij arrest van het Provinciaal Geregtshof van Zuid-Holland van heden, is de persoon van Cornelis Maaskant schuldig verklaard aan moedwilligen manslag en dien ten gevolge veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van 15 jaren.

Heden morgen vond men op het standbeeld van wijlen Z. M. Koning Willem II weder eene schoone bloemenkrans als ook was het beeld, dat den hoorn des overvloeds draagt, gevuld met schoone bloemen, die daar door eene onbekende hand zijn nedergelegd.

* **Leijden**, 6 Dec. Bij de gisteren gehouden verkiezing voor een lid der Prov. Staten van Zuid-Holland, ter vervanging van wijlen den heer Mr. G. P. van Outeren, waren ingeleverd 496 billetten. Volstrekte meerderheid 249. De heer Siegenbeek verkreeg 232 en de heer C. W. H. van Kaathoven 222 stemmen. Alzoo zal er eene overstemming plaats hebben tusschen de heeren Siegenbeek en C. W. H. van Kaathoven.

Amsterdam, 5 Dec. Gisteren is alhier aan de fabriekwerf van de heeren P. van Vlissingen en Dudok van Heel, de kiel gelegd van een ijzeren fregatschip, genaamd *Louise*, voor rekening eener reederij, onder directie van de heeren J. Blok en J. P. Dudok van Heel, voor welke directie mede in aanbouw is een barkschip, genaamd *Walberg*, groot 100 lasten.

Rotterdam, 5 Dec. Gister morgen passeerde langs deze stad eene sectie van de te Utrecht in garnizoen liggende veldartillerie, bestaande uit 2 stukken twaalf-ponders met de daarbij behoorende caisons, paarden en manschappen, en de kommanderende en eenige andere artillerieofficieren, ten einde eene proef te nemen in hoeverre de spoorwegen de geschiktheid aanbieden tot snellen vervoer van dat wapen. Met den trein van den Rhijnspoorweg ten 7 ure uit Utrecht vertrokken, marcheerden zij na de aankomst alhier onmiddelijk naar het station van den Holl. IJzeren spoorweg, van waar zij met den trein ten 12 ure de reis naar Amsterdam hebben voortgezet om den avond van daar in hunne garnizoensplaats te retourneren. Naar men verneemt heeft deze proef, welke ook door den heer inspecteur der artillerie werd bijgewoond, in allen deele aan de verwachting beantwoord.

Gemeente Haarlemmermeer, De dag van 2 December was voor deze gemeente een dag van innige en hooggestemde blijdschap. De *eerste* godsdienstoefening, waartoe ruim een 600tal bewoners dezer Gemeente ingelanden elders woonachtig, waren bijeengekomen, werd alhier, onder leiding van den predikant Gewin, van Heemstede, gehouden in een hulpgebouw op den hoek van den Hoofdvaarts- en Bennebroeker dwarsweg, daartoe door den heer van Dam, van Rotterdam, aan de ingelanden van den nieuwen polder welwillend afgestaan, en met aanzienlijke kosten tot noodkerk ingerigt door de commissie voor de godsdienstige belangen der Protestantsche bevolking, die daartoe had besloten nadat het haar was gebleken, dat vele honderden geloofsgenooten rondom dat middelpunt wonen, die verstoken waren van het voorregt om godsdienstige bijeenkomsten te houden. Ds. Gewin hield eene indrukwekkende rede naar aanleiding van Psalm CXVIII: 24 en 25, herdacht met dankbaarheid, ernst en liefde de groote zegeningen des Heeren en deed daarbij ook opmerken de aanwinst van zooveel vruchtgevend land, waarmede Nederland onder Gods zegen door het bestuur van het Huis van Oranje was verrijkt. De plegtigheid van dien stond werd nog verhoogd door de toediening van den heiligen doop aan een drietal kinderen, van ouders in deze nieuwe landstreek woonachtig. Moge de gebleken belangstelling van zoo velen, die getuigt van de behoefte aan eene kerk en pastorie, velen opwekken om de gevraagde liefdadigheid met ruime giften te beantwoorden. *(Amst. Ct.)*

GUNNING DER PERCEELEN, VAN DEN 25 NOVEMBER GEVEILD.

5 December 1855.

Notaris F. M. SCHMOLCK.

No. 1. Eene Bouwmanswoning, met heeren-optrek, genaamd *Groenhoven*, mitsgaders stalling voor 34 beesten en verder getimmerten meer, alsmede eenige perceelen weiland, tuin, boomgaard, oprijlaan en boschhakhout, gelegen onder de gemeente Loosduinen, in den Oost-Escamppolder, nabij den straatweg, groot 8 bunders, 78 roeden, 25 ellen. No. 2. Drie perceelen Weiland, gelegen als voren groot 4 bunders, 36 roedn, 50 ellen. No. 3. Een perceel Teelland, met boschhakhout, gelegen als voren, uitkomende aan den zijweg, groot 1 bunder, 46 roeden, 6 ellen. No. 4. Een perceel Weiland, gelegen als voren, groot 1 bunder, 44 roeden, 1 el. No. 5. Een Bouwmanswoning, met stalling en meer getimmerten, alsmede een perceel tuinland, gelegen als voren, groot 26 roeden, 5 el. No. 6. Eene Tuinmanswoning met tuin, aan den Loosduinschen straatweg, onder de gemeente Loosduinen in de Mient. groot 2 bunders, 4 roeden, 10 ellen. No. 7. Een perceel Wei- of Hooiland, gelegen als voren, in den West-Escamppolder. aan de Zijweg, groot 1 bunder, 64 roeden, 30 ellen. No. 8. Eenige perceelen Wei- of Hooiland, gelegen als voren, groot 3 bunders, 75 roeden, 70 ellen. No. 9. Eenige perceelen Wei- of Hooiland, gelegen als voren, groot 3 bunders, 16 roeden, 70 ellen. No. 10. Eenige perceelen Wei- of Hooiland, gelegen als voren, groot 5 bunders, 4 roeden. No. 11. Eenige perceelen Wei- of Hooiland, gelegen als voren, aan den Moerweg, groot 6 bunders, 25 roeden. No. 12. Twee perceelen Wei- of Hooiland, groot 2 bunders, 88 roeden, 30 ellen. — De perceelen zijn gegund als volgt: No. 1. tot en met No. 6. gecombineerd *f* 30,000 J. P. Korndorffer. No. 7. *f* 1,350 J. P. Korndorffer. No. 8. *f* 2,900 J. Hilgerson. No. 9. *f* 2.450 A. van Duin. No. 10. *f* 3,600 M. Bodaan qq. No. 11. *f* 5,300 Q. en J. van Rijn. No. 12. *f* 2,650 M. Bodaan qq.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fr. Schouwb., Zaturdag, 8 December. 6½ ure.

JÉRUSALEM, grand opéra et 4 actes en 8 tableaux L'ECOLE DES AGNEAUX, comédie en vers en un acte.

Kon. Holl. Schouwb., Vrijdag, 7 Dec. 7 ure.

DE PAGIESTREKEN, blijspel in 3 bedrijven; daarna DE BRUIDSCHAT VAN AUVERGNE, blijspel in 1 bedrijf.

228ste Nederlandsche Staats-Loterij.

Uitgekomen Hooge Prijzen.

4e lijst 1e klasse.

No. 6116 en 12288 ieder *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 6 December 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	62 1/16	3/8	1/4
Dito dito 1844.	3	73 1/2	3/4	5/8
Dito dito 1844.	4	92 3/16	7/16	3/8
O. I. L. 1844 . . .	4	92 1/8	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	89 1/8	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rotschild*. . .	2 1/2	50	—	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816 . .	5	102 1/4	—	—
Dito 1828—1829 . .	5	—	—	—
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	—	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	81 3/4	—	—
Hope en C°. 1840.	4	75 1/2	—	—
Stieglitz.	4	74 1/2	—	—
dito 1854.	5	80 5/8	3/4	—
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	88	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		142 1/2	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	20 3/16	5/16	5/16
Buitenl.	3	38 3/4	—	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	33 1/4	3/8	3/8
Cert. Coup.		4 9/16	—	—
Amortisable		7	1/8	1/16
PORTUG. Lond. . . .	3	40 1/4	5/16	—
OOSTENR. Metal. . . 1816—1852. . . .	5	63 1/8	1/2	1/2
Dito 1849—1854. .	5	73 1/4	3/8	3/8
Dito Zilv. Nation. .	5	66 3/8	11/16	5/8
Dito 1847—1852. .	2 1/2	32 5/16	7/16	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	194 1/2	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	—	—	—
PERU 〃	4 1/2	—	—	—
MEXICO 〃	3	18 1/8	1/4	—
GREN. 〃	2 3/4	19 1/4	—	—
Uitgestelde.		6 13/16	—	—
ECUAD. Lond. . . .		3 1/2	9/16	—
VENEZ. 〃 . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Beurs aanvankelijk flaauw, sluit vast.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3	pCt.	90 1/2 à	—
Spanje.	1 1/4	〃	20 7/8 à	—
Mexico	3	〃	19 3/4 à	—

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	—
〃 〃	3	〃	66.85 2ure.
Spanje	3	〃	—
〃	1 1/4	〃	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5	pCt.	73 3/4
Nationaal	5	〃	77 5/8
Wissel London		〃	10.46
Zilver		〃	

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.